

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΕΝΩΝ**Κυτταρικός Κύκλος – Μίτωση – Μείωση- Γενετικό Υλικό**

Σε ένα προκαρυωτικό κύτταρο υπάρχει _____ χρωμόσωμα. Αυτό το χρωμόσωμα αποτελείται από ένα _____ μόριο DNA που βρίσκεται πακεταρισμένο με τη βοήθεια _____. Έτσι, ενώ έχει αρχικό μήκος _____ τελικά αποκτά μήκος _____. Το μόριο αυτό του DNA βρίσκεται _____ στο εσωτερικό της κυτταρικής _____ σε _____ σημείο. Κάποιοι προκαρυώτες διαθέτουν και άλλα _____ μόρια DNA που ονομάζονται _____. Αυτά είναι _____ DNA χωρίς να είναι χρωμοσωμικό. Τα _____ έχουν πολύ μικρότερο _____ σε ζεύγη βάσεων από το κυρίως μόριο DNA. Αυτά μπορούν να _____ αυτόνομα και ανεξάρτητα από το _____ DNA του βακτήριο το οποίο _____ μία μόνο φορά στη ζωή του βακτηρίου. Τα _____ μπορούν να αντιγράφονται πολλές φορές στη ζωή του βακτηρίου και να υπάρχουν σε _____ αντίγραφα εντός του βακτηριακού κυττάρου. Στο κυρίως μόριο DNA των βακτηρίων εδράζονται _____ τα γονίδια που είναι αναγκαία για την ζωή του βακτηρίου. Στα _____ εδράζονται _____ που προσδίδουν στα βακτηριακά κύτταρα σε περιβάλλον με _____. Επίσης τα βακτήρια διαιρούνται με _____ επιτρέποντας την κάθετη μεταφορά της _____ πληροφορίας από γενεά σε γενεά. Τα _____ αποτελούν πολύτιμα _____ της γενετικής ποικιλότητας των βακτηρίων καθώς μπορούν να μεταφέρουν οριζόντια από _____ σε κύτταρο ακόμη και διαφορετικού είδους _____. Τα _____ χρωμοσώματα είναι ορατά μόνο κατά την διάρκεια της _____. Στην _____ αρχίζουν να αναδιπλώνονται σε θηλειές με αποτέλεσμα να κονταίνουν και να παχαίνουν. Στη _____ της μίτωσης τα χρωμοσώματα έχουν επιτύχει την _____ συσπείρωση και το μήκος.

Κάθε χρωμόσωμα ευκαρυωτικού οργανισμού αποτελείται από _____ αδελφές _____ μετά την φάση _____ της μεσόφασης του κυτταρικού κύκλου. Κάθε _____ αποτελείται από _____ μόριο _____ DNA που ο ένας κλώνος του αποτελεί κλώνο του _____ που υπήρχε στη φάση G_1 του κυτταρικού κύκλου και _____ στη φάση S. Ο έτερος κλώνος του μορίου DNA της μίας _____ ενός χρωμοσώματος συντέθηκε εξ ολοκλήρου κατά την _____ του DNA του ινιδίου χρωματίνης με καλούπι τον _____ από τους δύο _____ DNA του μορίου DNA που υπήρχε στο ινίδιο _____ στη φάση _____.

Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενών (Κυτταρικός κύκλος - μίτωση – μείωση -γενετικό υ

*Σε κάθε διπλοειδή ευκαρυώτη υπάρχουν _____ χρωμοσώματα. Τα χρωμοσώματα αυτά παρόλο που έχουν στις ίδιες γενετικές _____ που ελέγχουν τις ίδιες _____, δεν έχουν συνήθως τα ίδια _____ γονίδια.

_____ είναι οι διαφορετικές εκδοχές του ίδιου γενετικού _____.

Το _____ των χρωμοσωμάτων είναι χαρακτηριστική ιδιότητα των μελών ενός βιολογικού _____. Το πλήθος αυτό αποτελεί το _____ γονιδίωμα του είδους. Κάποια είδη έχουν _____ και μεγάλα χρωμοσώματα και κάποια άλλα είδη έχουν μικρά και _____ πλήθους χρωμοσώματα.

Υπάρχουν _____ και _____ είδη. Τα πρώτα είναι κατά κανόνα χαμηλότερης εξελικτικής βαθμίδας και διαθέτουν μία πλήρη σειρά από κάθε διαφορετικό χρωμόσωμα του είδους τους. Τα δεύτερα είναι τα ανώτερα φυτά και ζώα, τα οποία δημιουργούν _____ γαμέτες και μέσω της γονιμοποίησης δημιουργούν το _____ κύτταρο του νέου οργανισμού που ονομάζεται ζυγωτό. Το _____ μέσω της μίτωσης θα δώσει όλα τα _____ κύτταρα του νέου οργανισμού. Μία ειδική κατηγορία _____ του νέου οργανισμού θα είναι σε θέση να υποστούν μία ειδική κυτταρική διαίρεση που ονομάζεται _____.

Η _____ οδηγεί τα _____ σε _____ γαμέτες.

Στον άνθρωπο όπως και σε όλα τα θηλαστικά, τα άτομα του είδους μπορεί να είναι είτε _____ είτε _____ καθώς αναπαραγόμαστε με φυλετική αναπαραγωγή. Το _____ άτομο στον άνθρωπο είναι το θηλυκό. Το _____ άτομο στον άνθρωπο είναι το αρσενικό. Το θηλυκό άτομο έχει δύο _____ φυλετικά χρωμοσώματα _____. Το αρσενικό άτομο έχει ένα _____ και ένα _____ φυλετικό χρωμόσωμα, το X είναι _____ από το Y. Η _____ του _____ φυλετικού χρωμοσώματος προσδιορίζει το θηλυκό φύλο. Όλα τα υπόλοιπα _____ ενός ατόμου που ανήκει σε είδος που αναπαράγεται αμφιγονικά, ονομάζονται _____ χρωμοσώματα.

Με τον όρο _____ ορίζουμε την κατά _____ διάταξη των _____ χρωμοσωμάτων ενός κυττάρου που διαιρείται ενός _____ οργανισμού, είτε _____ είτε _____.

α. Προσδιορισμός του _____ που ανήκει το άτομο του οποίου δημιουργήσαμε τον καρυότυπο.

β. Προσδιορισμός του _____ του ατόμου του οποίου παρατηρούμε τον καρυότυπο.

γ. Διάγνωση _____ στο άτομο του οποίου δημιουργήσαμε τον καρυότυπο. Αυτές μπορεί να είναι είτε _____ είτε μεγάλης έκτασης (>10.000 ζ.β.) _____.

Τα προκαρυωτικά κύτταρα διαφέρουν από τα ευκαρυωτικά επειδή δεν διαθέτουν _____. Μεταξύ αυτών είναι ο _____, τα _____ και οι _____ (οι τελευταίοι μόνο σε μερικά κύτταρα από το σύνολο των ευκαρυωτών).

Τα _____ και οι _____ είναι _____ οργανίδια με διπλή _____ μεμβράνη. Τα _____ είναι μικρότερου μεγέθους από τους _____. Ωστόσο τόσο τα μεν όσο και οι δε, διαθέτουν δικό τους _____, η μορφή του οποίου είναι μη _____, _____, _____. Επίσης διαθέτουν δικά τους _____ στα οποία πραγματοποιείται η πρωτεϊνσύνθεση ορισμένων από τις πρωτεΐνες του κάθε οργανιδίου και συγκεκριμένα μόνο εκείνων που κωδικοποιούνται από _____ του δικού τους DNA. Οι πρωτεΐνες αυτές μετέχουν στις λειτουργίες του κάθε οργανιδίου, δηλαδή στην _____ και τη _____ αντιστοιχώς. Για το λόγο αυτό τα οργανίδια αυτά ονομάζονται _____. Σε αυτά εκτελείται για το DNA τους και ειδικότερα για τα γονιδιά τους το σύνολο του _____ . Δηλαδή _____, _____, _____.

Σε κάθε κύτταρο υπάρχει ένα πλήθος από οργανίδια που εξαρτάται από τον ιστό στον οποίο ανήκει το κύτταρο αυτό. Τα οργανίδια _____ αυτόνομα (κυρίως στη φάση _____, του _____), ενώ αντιγράφουν το _____ τους ανεξάρτητα από το _____ του πυρήνα που αντιγράφεται μόνο μία φορά στη _____ του _____ κατά τη _____ του κυτταρικού κύκλου. Σε κάθε οργανίδιο υπάρχουν μερικά μόρια DNA του στον άνθρωπο είναι _____ έως _____. Τα οργανίδια αυτά είναι _____ προέλευσης καθώς οι _____ γαμέτες αν και φέρουν τέτοια οργανίδια (τουλάχιστον _____ οι αρσενικοί γαμέτες των θηλαστικών) εντούτοις δεν τα εισάγουν στο _____ κατά την γονιμοποίηση, έτσι το _____ φέρει μόνο τα οργανίδια από την πλευρά του _____. Πάντως μία ασθένεια οφειλόμενη σε δυσλειτουργία των _____ ή των _____ (για τα φυτά) δεν αποκλείεται να οφείλεται σε _____ DNA και όχι στο _____ του οργανιδίου.

*Με τον όρο _____ ορίζεται το _____ των γενετικών πληροφοριών ενός οργανισμού. Το _____ του γονιδιώματος είναι παρ' όλα αυτά η _____ ποσότητα του DNA σε ένα _____ χρωμοσωμάτων του εκάστοτε βιολογικού είδους. Το μέγεθος του _____ διαφέρει _____ το είδος και δεν παρουσιάζεται κάποια συσχέτιση μεταξύ μεγέθους _____ και πλήθους _____ ανά γονιδίωμα. Ωστόσο παρατηρείται η εξής συσχέτιση: όσο αυξάνεται η _____ ενός είδους, τόσο μεγαλύτερο

είναι _____ το γονιδίωμά του σε ζ.β. έναντι ενός άλλου είδους που ανήκει σε χαμηλότερη εξελικτική _____ .

Το γονιδίωμα ενός είδους αποτελείται από περιοχές που συνιστούν _____ και περιοχές μη _____. Ένα _____ είναι ένας _____ παράγοντας που αποτελείται από ένα πλήθος _____ του DNA (ή του RNA των RNA ιών) και καθορίζει ένα _____ χαρακτήρα. Κάθε γονίδιο καταλαμβάνει μία ορισμένη θέση (_____) πάνω σε ένα χρωμόσωμα. Σε ένα τυπικό ευκαρυωτικό κύτταρο ανωτέρου _____ ή _____ το γονιδίωμα του _____ περιλαμβάνει χιλιάδες _____. Ο ολικός αριθμός των _____ ενός είδους είναι ανάλογος της _____ του είδους. Για παράδειγμα το βακτήριο _____ έχει περίπου _____ γονίδια, το έντομο *D. melanogaster* έχει περίπου 14.000 _____ και η ελιά διαθέτει περίπου _____ 45.000 _____ ενώ ο άνθρωπος δεν ξεπερνάει τις 25.000 γονίδια. Ένα γονίδιο αποτελείται από μία _____ νουκλεοτιδικών _____ πάνω σε ένα _____ DNA (ή RNA για τους RNA _____). Υπάρχουν διαφορετικές εκδοχές σχεδόν κάθε _____. Οι εκδοχές αυτές έχουν σχεδόν την _____ αλληλουχία _____ αλλά διαφέρουν μόλις σε _____ ή σε πολύ _____ αζωτούχων βάσεων. Αυτές οι διαφορετικές _____ των γονιδίων ονομάζονται _____. Έτσι ένας _____ τύπος ενός _____ αποτελεί συνήθως τη θέση ενός _____ που ελέγχει ένα _____ όμως το γονίδιο αυτό μπορεί να απαντάται σε περισσότερες από μία _____ εκδοχές. Ο κάθε διαφορετικός _____ καθορίζει διαφορετικό χαρακτηριστικό αυτού του _____ που ελέγχεται από αυτόν τον _____. Ένα _____ άτομο ή κύτταρο φέρει μόνο _____ για κάθε _____ του. Ένα διπλοειδές άτομο φέρει δύο _____ στον ίδιο _____ των _____ του. Έτσι κάθε διπλοειδές άτομο/κύτταρο μπορεί να φέρει δύο _____ ή δύο _____ αλληλόμορφα ενός ορισμένου _____. Τέλος, σε έναν πληθυσμό ατόμων του ίδιου είδους μπορεί να υπάρχουν ακόμη και εκατοντάδες διαφορετικά _____ για έναν ορισμένο γενετικό τύπο. Τα αλληλόμορφα αυτά ονομάζονται πολλαπλά αλληλόμορφα.

Κατά την διαδικασία της _____ ένας _____ πυρήνας διαιρείται _____ φορές παράγοντας _____ απλοειδή κύτταρα που ονομάζονται _____ .

Το DNA των χρωμοσωμάτων _____ πριν από την 1^η διαίρεση, έτσι κάθε _____ αποτελείται από _____ αδελφές _____. Όμως το DNA δεν _____ ξανά. Επομένως ο διαχωρισμός κατά την _____ διαίρεση οδηγεί στη δημιουργία _____ κυττάρων των γαμετών.

	Αριθμός κυττάρων	Αριθμός χρωμοσωμάτων	Χρωματίδες / χρωμόσωμα
Πριν την έναρξη της _____	_____	_____	_____
Στο τέλος της 1 ^{ης} διαίρεσης	_____	_____	_____
Στο τέλος της 2 ^{ης} διαίρεσης	_____	_____	_____

Η διαδικασία της _____ εκτός από την ελάττωση της πλοειδίας οδηγεί και σε γενετική _____. Αυτό γίνεται εφικτό με δύο τρόπους:

- Τυχαία διευθέτηση των _____ χρωμοσωμάτων κατά την _____ I.
- _____ κατά την _____ I.

Για τον άνθρωπο υπάρχουν _____ > 8 εκατομμύρια συνδυασμοί ανά γονέα ως προς την περίπτωση α. Αυτό είναι δυνατό καθώς ο άνθρωπος διαθέτει 23 ζεύγη ομόλογων χρωμοσωμάτων. Για κάθε _____ υπάρχουν 2 πιθανές τοποθετήσεις στο _____ του κυττάρου κατά την μείωση I. Επιπλέον όπως απέδειξε ο G. Mendel με τον 2^ο νόμο του, η τοποθέτηση του κάθε ζευγαριού _____ είναι τυχαία μεν και ανεξάρτητη δε από τις τοποθετήσεις των υπόλοιπων ζευγών _____. Με αυτόν τον τρόπο σε κάθε γαμέτη ενός ατόμου υπάρχει τυχαίος συνδυασμός μητρικών και πατρικών χρωμοσωμάτων του.

Κατά το φαινόμενο του _____ που λαμβάνει χώρα στην _____ I, γίνεται ανταλλαγή χρωμοσωμικών τμημάτων μεταξύ μη _____ ομόλογων χρωμοσωμάτων. Έτσι προκύπτουν χρωματίδες που ανήκουν στο ίδιο χρωμόσωμα και δεν είναι πανομοιότυπες καθώς η μία είναι αυτή που δεν συμμετείχε στο φαινόμενο και παραμένει ίδια με το μητρικής ή πατρικής προέλευσης ινίδιο χρωματίνης από το οποίο προήλθε με _____. Η άλλη όμως χρωματίδα του ίδιου χρωμοσώματος που συμμετείχε στο φαινόμενο φέρει ένα τμήμα από το ομόλογο χρωμόσωμα του άλλου γονέα. Έτσι γίνεται συνδυασμός διαφορετικών _____ γονιδίων στο ίδιο χρωμόσωμα. Η ύπαρξη του _____ αυξάνει πάρα πολύ το πλήθος των πιθανών συνδυασμών αλληλομόρφων γονιδίων που μπορεί να φέρει ένας γαμέτης.

Τέλος, η γενετική _____ αυξάνεται χάρη στην γονιμοποίηση καθώς οποιοσδήποτε γαμέτης του ενός γονέα μπορεί να γονιμοποιήσει οποιοδήποτε γαμέτη του άλλου γονέα. Η _____ αποτελεί τη βάση της _____ δια της _____.